

Czy decydujemy, kim jesteśmy?

scenariusz lekcji dla klas IV–VI szkoły podstawowej

Czas trwania zajęć: 2 godziny lekcyjne

Cele:

- Uczniowie wiedzą, że to nasze decyzje kształtują naszą przyszłość.
- Uczniowie rozumieją, że są sprawy, na które nie mamy wpływu.
- Uczniowie rozumieją, że niektóre decyzje są tylko pozornie przez nas podejmowane.
- Uczniowie są świadomi swoich uwarunkowań genetycznych, kulturowych i środowiskowych, które wpływają na ich decyzje.
- Uczniowie wiedzą, że podejmując świadome i odpowiedzialne wybory, można przekroczyć ograniczenia i wpływać pozytywnie na swoje życie.

Metody i formy pracy:

- Wgląd (samoobserwacja)
- Burza mózgów
- Dyskusja
- Praca plastyczna

Materiały:

- Tablica
- Karton
- Przybory plastyczne

Przebieg lekcji:

- Wizualizacja
- Dyskusja
- Praca plastyczna

Część I:

Lekcja rozpoczyna się od zapisania na tablicy w centralnym punkcie słowa *decyzja*. Następnie pytamy uczniów, co według nich ma wpływ na nasze decyzje. Wokół centralnego słowa przy zastosowaniu strzałek zapisujemy to, co uczniowie proponują, np. nasze geny, kultura, w jakiej żyjemy, wychowanie rodzinne, wpływ rówieśników, wpływ reklam i innych treści medialnych, lęk przed czymś, chęć uzyskania przyjemności lub uniknięcia nieprzyjemności, chęć zysku, nastrój danego dnia, kaprys, impuls, chęć zemsty, chęć niesienia pomocy itd.

Prosimy uczniów o podawanie przykładów (z własnego doświadczenia lub literatury i filmu), gdzie na podjęcie decyzji miały wpływ podane przez nich czynniki.

Patrząc na powstały diagram, inicjujemy dyskusję.

Pytania do dyskusji:

- Czy nasze decyzje są wolne i niezależne?
- Czy jest możliwe, by decyzje były podejmowane bez związku z tym, jak zostaliśmy ukształtowani?
- Czy zdarza się, że ktoś myśli, że podejmuje własne decyzje, a jednak działa pod jakimś wpływem?
- Czy to, że wyrosliśmy w danej kulturze i rodzinie, wyznacza już nasze życiowe decyzje?
- Na ile nasze decyzje kształtują naszą przyszłość?
- Na co mamy wpływ, a na co nie?
- Niemoc decyzyjna – co się dzieje, jak nie umiemy podjąć decyzji? Można przypomnieć bajkę Fredry o niezdecydowanym ośle.

Część II:

W II części zajęć próbujemy wraz z klasą rozróżnić decyzje małej i wielkiej wagi, np. wybór filmu, który obejrzymy danego dnia, lub gry, w którą zagramy, posiłku, który zjemy, versus wybór kierunku studiów lub specjalizacji zawodowej, wybór partnera życiowego itp.

Dyskusja:

- Czy decyzje małej wagi mogą wpływać na dalsze życie, np. poprzez częste powtarzanie (nawyki)?

- Czym jest trafna decyzja w odniesieniu do naszego życia?
- Jakie decyzje mają dla nas najgorsze skutki?
- Co to jest dobra i zła motywacja do podjęcia decyzji?
- Czy można zdecydować, że będzie się szczęśliwym bez względu na okoliczności (przykład paraolimpijczyków czy ludzi z doświadczeniem wojennym)?
- Czy można zdecydować, że będzie się dobrym moralnie, i takim się stać?
- Z jakimi pomniejszych decyzjami to się wiąże?
- Co ma z tym wspólnego mądrość?

Decyzje można również podzielić na te związane z podjęciem pewnego działania lub jego zaniechaniem. Niekiedy ta druga opcja jest dla nas najlepszą z możliwych. Wspólnie z klasą szukamy takich przykładów, np. nieskorzystanie z okazji do nieuczciwości, niedokonanie zemsty, niedoniesienie na kolegę lub koleżankę, niewzięcie narkotyku lub innej używki itp.

Praca plastyczna:

Sokrates posiadał ostrzegawczy głos wewnętrzny, zwany daimonionem, który mówił mu, których działań nie powinien podejmować. Każda rozumna istota posiada ów wewnętrzny głos. Nie słuchając go, można popaść w duże tarapaty. Prosimy uczniów o zwizualizowanie ich osobistego daimoniona pod postacią symbolu, rysunku, napisu.

Po wykonaniu pracy plastycznej chętni mogą powiedzieć, przed czym mógłby ostrzec ich własny daimonion.

